

зробити висновок про значне теоретичне підґрунтя для перебудови процесу формування педагогічної майстерності майбутнього вчителя в освітньому середовищі вищої освіти. Разом з тим актуальність проблеми загострюється недостатнім методичним забезпеченням здійснення окресленого процесу. Наявність суперечностей під час підготовки майбутнього вчителя до професійної діяльності шляхом удосконалення його професійної майстерності прослідковується між постійним зростанням вимог суспільства до рівня професійної майстерності вчителів молодших класів у нових соціально-економічних умовах і реальним рівнем їх готовності до виконання професійних функцій у мінливих умовах інформаційного розвитку суспільства та динамічних змінах особистісного розвитку дітей молодшого шкільного віку; між постійним ускладненням педагогічних функцій учителя початкової школи, потребою в застосуванні ним інноваційних технологій у професійній діяльності та відсутністю системного формування педагогічної майстерності педагога, яка ґрунтується на реалізації інтеграційно-інноваційних процесів у навчанні студентів цього профілю. Потреба в подоланні вказаних суперечностей зумовила необхідність проведення дослідження, спрямованого на розв'язання актуальної проблеми – удосконалення педагогічної майстерності майбутнього вчителя початкової школи.

Мета дослідження полягає у визначенні й упровадженні інноваційних педагогічних технологій, які сприятимуть комплексному формуванню педагогічної майстерності майбутніх учителів початкової школи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний К.: Либідь, 2014. 376 с.
2. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.; За ред. І.А. Зязюна. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К.: Вища шк., 2004. 422 с.
3. Нова українська школа: поради для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.

Марія Чернікова,
магістрантка групи М11ПО
факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Наук. керівник: **О. І. Попова,**
к.пед.н., доцент (БДПУ)

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Актуальність. Упровадження ідей Концепції нової української школи передбачає формування в учнів загальних і предметних компетенцій, що не можливо здійснити без розвитку творчого мислення. Це поняття розглядалося в психологічних і педагогічних наукових працях, вчені намагалися різноаспектно проаналізувати його роль у становленні особистості.

Ступінь досліджуваності проблеми. Вважається, що творчість –

це системне явище, яке включає такі компоненти: творчі здібності; творчі процеси (сенсорні та когнітивні, дивергентне мислення, мотивація творчості); продукт творчості. Показниками творчої діяльності є творча увага і творче сприймання, перевага дивергентного (нестандартного) мислення над конвергентним (логічним) та стиль розуміння завдання [2; 6]. Серед особливостей розвитку пізнавальної діяльності молодших школярів відзначаємо, що вона формується в тісній взаємодії з практичною діяльністю. Завдання вчителя – створити комфортні, зручні умови розвитку кожної особистості; навчити успішно долати перешкоди, знаходити вихід зі складних ситуацій, творчо підходити до виконання будь-яких дій. Досліджуючи особливості формування творчого мислення учнів, учені (С. Рубінштейн, А. Брушлинський та, О. Моляко ін.) відзначали, по-перше, що центральною його ланкою є дивергентність, тобто здатність виходити за межі стандарту й знаходження кількох варіантів розв'язання проблеми; по-друге, воно є процесом пізнання особистістю навколишнього світу; по-третє, творча діяльність відбувається в кілька етапів – від усвідомлення завдання до апробації й виправлення помилок у разі наявності таких.

Мета і методи дослідження. На основі вивчення психолого-педагогічних джерел під кутом зору досліджуваної проблеми виявити ті умови, які забезпечать розвиток творчого мислення молодших школярів. Для цього були застосовані теоретичні методи: аналіз, синтез, узагальнення.

Сутність дослідження. Аналіз праць учених (А. Матюшкін, Т. Кудрявцева, Л. Гурова та ін.) дозволяє констатувати, що формування творчого мислення учнів відбувається тільки в результаті спільної діяльності усіх учасників освітнього процесу, створення таких педагогічних умов, які б викликали необхідність креативного підходу до виконання завдань. Науковці одностайні в тому, що сутність творчого мислення може бути розкрита через такі особливості: оригінальність і незвичність висловлюваних ідей, прагнення до інтелектуальної новизни у вирішенні завдання (проблеми), здатність бачити предмет (можливості його використання) під новим кутом зору і продукувати ідеї у невизначеній ситуації (тобто за відсутності передумов для формування нових ідей). Завдячуючи цим властивостям, реалізується прогностично-перетворювальна функція інтелекту, здійснюється творча діяльність людини у різних сферах її професійних і непрофесійних інтересів.

Відзначаємо, що не всі вчені поділяють думку про пріоритетну роль природжених здібностей молодших школярів у творчому самовиявленні індивідуума, наголошуючи при цьому увагу на необхідності створення сприятливих умов для розкриття творчого потенціалу кожної особистості.

Творче мислення безпосередньо залежить від суб'єктивних якостей особистості. Серед них виділимо: творчу уяву, що робить її необхідною умовою дитячої творчості; *розвиненість інтелекту*, яка спонукає молодшого школяра до розміркування, упорядкування знань, пошуку й аргументації власного рішення проблеми; *відкритість новому в пізнанні* (когнітивна відкритість) як ставлення учня до нової інформації, досвіду, легкість у сприйнятті нових ідей, здатність до саморефлексії та самовдосконалення.

У контексті розвитку творчого мислення молодших школярів

хорошими стимулами для фантазії є незакінчені малюнки, невизначені образи типу чорнильних плям, опис незвичайних, нових якостей предметів. Педагоги відзначають, що цьому віці діти, читаючи або спостерігаючи за різноманітними явищами життя, починають формулювати запитання, на які намагаються самотужки знайти відповідь. Для того, щоб зрозуміти причинно-наслідкові зв'язки та закони появи різних подій, учні спрямовують свою дослідницьку активність формулюванням пошукових питань.

Щоб стимулювати творчу активність і відкинути негативний вплив критичності, використовуються різні методи і засоби, зокрема образне порівняння (аналогія), методи мозкового штурму, комбінаційного аналізу тощо.

Основні висновки. Отже, проаналізувавши психолого-педагогічні праці, дійшли висновку, що розвивати творче мислення учнів можна, лише усвідомивши необхідність нестандартних підходів в освітньому процесі початкової школи, відходу від шаблонних дій, а пошуку нових технологій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кульчицька О.І. Творча обдарованість. Специфіка дитячої обдарованості // Обдарована дитина. – 2001. – № 1. – С. 3 – 10.
2. Моляко В. А. Стратегії розв'язання нових завдань у процесі творчої діяльності // Обдарована дитина. – 2002. – № 4. – С. 33 – 43.

Марина Філіппова,

студентка 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **Л. Г. Ярошук,**

к.пед.н., доцент (БДПУ)

ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ТВОРЧОМУ ДОРОБКУ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Важливо зазначити, що цінності, як вважав В. О. Сухомлинський, мають змінний, варіативний характер, оскільки, зберігаючи духовний осередок, цінності в 10-літньої дитини, з формального боку, – це вже дещо інше, ніж у 7–8-літньої.

Найбільш виразно суспільні та індивідуальні цінності реалізуються в казкових сюжетах, які пронизані діалектикою добра і зла. Доведено, що в казці сконцентровані вічні цінності, які реалізуються в категоріях моралі – Добро і Зло, Правда і Кривда, Щастя і Біда. Тому ціллю казкаря є виховати в людині людяність, здатність людини перейматися чужим горем, радіти радощам іншого, переживати чужу долю як свою, виховати ціннісні орієнтації.

Творче формування цінностей дитини, на думку В. О. Сухомлинського, розпочинається вже з перших кроків життя і триває нескінченно. Ціннісне ставлення особистості до суспільства і держави виявляється в патріотизмі, правосвідомості, політичній культурі та культурі міжетнічних взаємин. У молодшому шкільному віці в дитини формується здатність пізнавати себе як члена сім'ї, родини, дитячого об'єднання.